

Haagse zorgverleners zeer bezorgd

Lachgas: explosie aan ernstige klachten, tot dwarslaesie aan toe

Brijder Jeugd maakt zich grote zorgen over een 'ware epidemie' aan lachgasgebruikers. Om de toestroom aan te kunnen, is dit jaar een gespecialiseerd team opgericht. Dat draait nog steeds overuren.

Door Maja Landeweer

Hij trekt een sprintje voor de trein. Nietsvermoedend. En ineens – terwijl hij kerngezond lijkt – zakt hij door zijn benen. Ze doen het gewoon niet meer. Een angstaanjagend moment. Het gevolg van een ballonnetje lachgas te veel. “De jongen belandde op de Spoedeisende Hulp,” weet Gwen van Rooij, verpleegkundig specialist bij Brijder Jeugd in het speciale lachgasteam.

Bij Brijder Jeugd stond vervolgens een speciaal team voor hem klaar. Om zo snel mogelijk in kaart te brengen wat er aan de hand was, psychische hulp te bieden en de familie in te schakelen. De instelling voor verslavingszorg aan jongeren in Den Haag heeft in februari van dit jaar het lachgasteam opgezet. Dat was nodig vanwege de grote toename van het aantal gebruikers. Bij Brijder Jeugd signaleren ze ‘een ware epidemie’. Van Rooij: “Vóór corona zagen we al een toename, maar tijdens de eerste lockdown is het echt geëxplodeerd. Er was niks anders te doen, dit was hun verzetje. We zagen ook een forse toename in het aantal neurologische complicaties, tot aan een dwarslaesie toe.”

Om te voorkomen dat andere patiënten langer moeten wachten door de toestroom van lachgasgebruikers, gaan die nu linea recta naar het aparte team. Dat bestaat uit één verpleegkundig specialist, twee psychiaters, een psychiater in opleiding, drie coördinerende behandelaren en een systeemtherapeut. Die laatste kijkt naar de rol van de jongere in het gezin. Bij deze drug is het belangrijk om de hele familie mee te nemen in de behandeling, weet gespecialiseerd verpleegkundige Van Rooij. “Zodat het hele gezin weet hoe gevaarlijk het kan zijn. Lachgas heeft ten onrechte een onschuldige imago.”

Er zijn geen cijfers van het totaal aantal jongeren – Brijder Jeugd is er voor mensen tot 23 jaar – tot nu toe. Om een indicatie te geven: deze week zijn er 21 ‘in beeld’ bij het team.

Brandwonden

Ze belanden in de hulpverlening met klachten als derdegraads brandwonden – als de lachgastank net gevuld is, is hij zo koud dat hij aan de huid kan vastvriezen – psychische klachten, denk aan een psychose, of neurologische klachten, zoals krachtverlies, wankel lopen, tintelingen en uitval. De jongeren die bij het lachgasteam terecht komen, zijn meestal een jaar of zeventien, achttien. “Maar we zien ook 16-jarigen.” Snelheid staat bij het lachgasteam voorop. De behandeling moet vlug starten, want ‘de lachgaspatiënten zijn zo vluchtig als het middel zelf’. “Voor je het weet, zijn ze gevlogen

Politie en brandweer hielden in april op de Westvlietweg een wagen vol met lachgascilinders aan. | Foto: Regio15

Gwen van Rooij.
| Foto: Eveline van Egdorn

en gaan ze gewoon weer op de oude voet door.”

Het verraderlijke van lachgas is dat we denken dat het geen kwaad kan. Eén ballonnetje veroorzaakt ook

‘De lachgaspatiënten zijn zo vluchtig als het middel zelf’

niet direct neurologische schade, weet De Rooij, maar een groeiende groep gebruikt meer. Veel meer. “In 2016 is het middel toegelaten tot de Warenwet. Vóór die tijd namen mensen weleens een patroontje, maar vanaf dat moment kon je het per tank kopen. Dan gaat het hard. Er zijn mensen, die nemen zeventiendertig ballonnen op een avond.”

Sinds afgelopen maart is het in Den Haag, waar veel klachten waren over overlast, verboden om lachgas te gebruiken in de openbare ruimte. Dat vermindert misschien de hinder, maar niet het gebruik, zo lijkt het. “Ze gebruiken in de auto of huren met een groep een hotelkamer, waar ze de hele nacht doorgaan.”

Lachgas veroorzaakt een roes. Heel eventjes. Je voelt je lacherig, dromerig, ontspannen. “Jongeren beschrijven dat de wereld om hen heen rustig wordt.” Dat duurt een paar minuten. Dan is alles weer normaal. Dus nemen ze nog een ballonnetje. En nog een. “Het gevoel is heel kortdurend, vandaar dat ze door blijven gaan. Er ontstaat een enorme craving (verlangen, red.)”

Zo’n grote hoeveelheid maakt de vitamine B12 in het lichaam – die voor een beschermplaatje om de zenuwen zorgt – inactief. Het beschermplaatje wordt dan niet goed aangemaakt, aldus Van Rooij. Dat kan in het uiterste geval leiden tot een gedeeltelijke dwarslaesie. “Meestal ontstaan er eerst andere klachten, zoals uitvalsverschijnselen, een doof gevoel in de ledematen en tintelingen. Maar soms niet en dan zak je ineens in elkaar.”

Lang revalideren

Zo’n dwarslaesie is niet altijd permanent. Je herstelt er meestal weer van. “Maar sommige jongeren moeten lang revalideren en we weten niet wat het op de lange termijn doet.” We moeten ons bewust worden van de risico’s, vindt de verpleegkundige. “We hebben hier een meisje dertien weken lang intensief moeten behandelen. Ze was nog niet ontslagen of het ging alweer mis. Ze halen hun schouders erover op, denken: het komt wel weer goed. Er is echt een kennistekort. Er moet veel meer

voorlichting komen.”

Ook de Haagse ziekenhuizen maken zich zorgen. Het Haaglanden Medisch Centrum (HMC) ziet gemiddeld één patiënt per maand met neurologische klachten na het gebruik van lachgas. “Het is de afgelopen paar jaar meer dan ervoor,” aldus een woordvoerder.

De neurologen in het HMC hebben ‘zeker zorgen’ over het gebruik van lachgas. “Het gaat vaak om jonge mensen die door lachgasgebruik problemen hebben gekregen met lopen, krachtsverlies, soms incontinentie.

Een ernstig beeld, waarbij patiënten met enige regelmaat ook niet honderd procent herstellen.”

Ook het HagaZiekenhuis noemt het lachgasgebruik ‘zorgwekkend’. Een woordvoerder: “Door excessief lachgasgebruik ontstaat een tekort aan vitamine B12. Dit uit zich in gevoelsstoornissen in de onderste ledematen, wat vaak leidt tot problemen met kunnen staan en lopen. We zien het bij een jonge groep mensen, dus dit heeft veel impact op hun leven.”

Zie ook pagina 14, Opinies

ADVERTENTIE

Exclusieve brilmode

BIJ KONINKLIJKE BESCHIKKING
HOFLEVERANCIER

Hoogstraat 37
2513 AP Den Haag
www.hofstede-optiek.nl

HOFSTEDEN
OPTIEK

optometrie | contactlenzen

‘Lachgas is niet om te lachen’

Het gebrek aan handhaving van het Haagse verbod op lachgas draagt ertoe bij dat jongeren makkelijker denken over drugsgebruik, meent gz-psycholoog **Philip Veerman**.

OPINIE

Sinds 31 maart 2021 is het in de hele stad verboden om lachgas te gebruiken in de openbare ruimte (bijvoorbeeld op het strand of in parken). Ook heeft de gemeente bepaald dat het verboden is om lachgas in tanks, ampullen of ballonnen bij je te hebben. Tevens is het op straat verkopen van lachgas verboden. Marianne Post, psychiater bij Brijder Jeugd (een verslavingszorginstelling), beschreef mij dat er in Den Haag een ware epidemie is van lachgasgebruik onder jongeren. Brijder Jeugd heeft er zelfs een nieuw team voor opgetuigd.

De ontwikkelingen rond lachgas zijn de laatste jaren snel gegaan. Werd het een paar jaar geleden vooral gebruikt in ziekenhuizen en bij de tandarts als roesmiddel tegen de pijn, nu wordt het volop gebruikt als recreatief roesmiddel. Vaak raken gebruikers een korte tijd in een trance en soms even buiten bewustzijn. Wat het extra aantrekkelijk maakt, is dat je het gebruik ervan niet ruikt en ziet. Op social media wordt veel gesproken over ‘leuke ervaringen’ die ermee zijn opgedaan en dat werkt aanstekelijk. Het Trimbos Instituut schrijft in een rapport (‘Lachgas: van Zorgen naar Acties’, 2020) dat jongeren die nog te jong zijn om clubs binnen te mogen het dan vaak op verjaardagsfeestjes gebruiken.

Risico's van het gebruik zijn groot. Bij vaker gebruik kan er hoofdpijn komen en tintelingen in de handen en voeten (een alarmsignaal dat gebruik niet goed is voor het lichaam). De combinatie met alcohol is ronduit gevaarlijk. De grote online-markt is toegesneden op het aan de man brengen van het spul bij jongeren en jongvolwassenen. Nieuw is nu het aanbod van tanks waardoor je kan doorgaan met gebruiken (en waarmee de gevaren op gezondheidsproblemen uiteraard stijgen) en lachgas met een smaakje. Dat lachgas een onschuldig imago heeft, geeft jongeren de indruk dat gebruik niet zo'n vaart loopt.

Belang ondergeschikt

Minister van Justitie en Veiligheid Ferd Grapperhaus en staatssecretaris Volksgezondheid, Welzijn en Sport Paul Blokhuis liepen aanvankelijk niet zo snel, want voor handhaven van een verbod op lachgas heeft de politie niet de mankracht, meenden zij. De bewindslieden schreven hierover op 21 maart naar de Tweede Kamer: ‘De technische voorbereidingen voor de

Lachgaspatronen in de berm. | Foto: Wikimedia

wetwijziging en het Ontwerpbesluit zijn reeds maanden enkele geleden inhoudelijk gereed. Voor beide trajecten geldt dat er in 2020 onder andere uitvoerings- en handhavingstoetsen zijn uitgevoerd door betrokken instanties. Hieruit is gebleken dat er een dusdanig extra inspanning bij de handhavingpartners, in het bijzonder de politie, nodig is dat de structurele lasten van beide voorstellen niet binnen de huidige begroting van het ministerie van Justitie en Veiligheid gedekt kunnen worden. Gezien de demissionaire status van het kabinet laten wij het besluit over het tot stand brengen van regelgeving op het gebied van Nieuwe Psychoactieve Stoffen (NPS) en het voorgenomen lachgasverbod over aan een nieuw kabinet. Dit betekent dat voor beide voorstellen geldt dat naar alle waarschijnlijkheid geen aangepaste regelgeving zal worden ingevoerd voor het voorjaar 2022.’ In juli heeft de Tweede Kamer echter een motie

(van Mirjam Bikker van de ChristenUnie en Anne Kuik van het CDA) aangenomen om op korte termijn en structureel geld vrij te maken voor invoering van het verbod op lachgas. Recent kondigde daarop de minister van Justitie aan dat 14 miljoen euro extra beschikbaar is gekomen voor handhaving van dit doel, maar pas in het voorjaar van 2022 gaat het verbod zijn beslag krijgen. Kortom, de minister van Justitie en Veiligheid is door de Kamer verzocht in actie te komen en heeft schoorvoetend een volgende stap genomen en toch geld vrijgemaakt, maar erg overtuigend zal dat bij jongeren niet zijn overgekomen. Kamerlid Bikker ziet de positieve kant: ‘Goed dat het kabinet zich niet blind staart op handhavingkosten, maar ook kijkt welke schade deze drugs aan de samenleving nu al aanbrengt. Een verbod is de enige uitkomst.’

Preventie

Naast het nieuwe middel lachgas is cannabis-

gebruik ook heel normaal geworden onder de Haagse jongeren. Net als met lachgasgebruik levert cannabisgebruik extra risico's op voor jongeren met ouders met verslavingsproblematiek en waar psychose in de familie voorkomt, jongeren met ADHD, angstproblematiek en somberheidsklachten. Gek genoeg is er binnen de geestelijke gezondheidszorg ook een soort angst om aan de slag te gaan met jongeren en jongvolwassenen die soms drugs gebruiken. Voorlichting op scholen over verslavingsproblematiek (ook over gamen) kan van groot belang zijn. Den Haag is helaas niet een schoolvoorbeeld van veel en goede voorlichting- en preventieprogramma's. Ook werken ketenpartners niet genoeg samen.

Dr. Philip Veerman is gz-psycholoog en deskundige rechten van het kind in Den Haag.

Verantwoording De hoofdredactie draagt geen verantwoordelijkheid voor de inhoud van de opiniestukken op deze pagina. Die ligt bij de auteurs.

AEG wasmachine L6fbKoln+ €.599,=

De AEG L6FBKOLN is een voorlader wasmachine uitgevoerd met 1400 toeren, een trommelinhoud van 8 kg en een zuinig energieklasse D label. Met ProSense®-technologie wordt elke lading automatisch gewogen om het programma op maat af te stemmen - met de minimale tijd die nodig is voor een volledig schoon resultaat. Slijtage wordt verminderd en uw basics blijven mooi.

AEG warmtepompdroger T7DBAACHEN €.699,=

De Aeg T7DBAACHEN is een warmtepompdroger met een trommelinhoud van 8 kg en energieklasse A++ label. De deur van de wasdroger is linksdraaiend (verwisselbaar). Deze warmtepompdroger beschikt verder over een roestvrijstalen trommel en uitgestelde starttijd. Deze warmtepompdroger bespaart u energie ten opzichte van een normale droger. Dit is niet alleen goed voor het milieu, maar ook voor uw portemonnee. Daarnaast kan - door de lage aansluitwaarde - een warmtepompdroger tegelijkertijd met de wasmachine op dezelfde groep draaien.

AEG WASMACHINE L6FBKOLN €.599,=

AEG WARMTEPOMPDROGER T8DBESSEN €.699,=

SETKORTING - €.100,=

NU SLECHTS €.1198,=

90 JARIG JUBILEUMCADEAU: ESPRESSION POWERBLENDER TWV €.129,=

praalder 90 jaar!
WITGOED CENTER

Theresiastraat 159-161 - 2593 AG Den Haag
070 3 22 22 73 - www.praalder.nl